

ВІДГУК

офіційного опонента доктора економічних наук, професора

Солохи Дмитра Володимировича

на дисертаційну роботу Дяченко Ольги Павлівни

«Удосконалення організаційно-економічного механізму реалізації інноваційного потенціалу регіону», подану на здобуття наукового

ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності

08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

1. Актуальність теми дослідження. Реформування економіки України принципово змінило положення регіонів у загальній системі управління. В умовах ринкового господарювання формування нової моделі управління регіоном не може ґрунтуватися тільки на його галузевих особливостях, а й повинно враховувати сучасні вимоги щодо впровадження інноваційної діяльності у всі сфери життя регіонів. Це повинно проявлятися у формуванні державної і регіональної політики, що сприяла б зміцненню загального економічного простору та покращенню соціально-економічного розвитку регіонів.

Реалізація завдань управління соціально-економічним розвитком регіону залежить від можливостей відтворювати й залучати на свою територію всі види економічних ресурсів та з їх допомогою впливати на соціальний та економічний стан життя людей. Перехід до інноваційного розвитку, необхідність якого вже усвідомили країни світу, є дуже важливим і для нашої країни. Одним з важливих питань у комплексному соціально-економічному розвитку регіону є формування його інноваційного середовища, у зв'язку з чим необхідно здійснювати розгляд інноваційної стратегії розвитку на регіональному рівні. Світовий досвід показує, що сталий розвиток виробництва і підтримку його конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі залежить не стільки від ресурсних можливостей, скільки від інновацій. Наведені обставини обумовлюють незаперечну актуальність теми дисертації

„Удосконалення організаційно-економічного механізму реалізації інноваційного потенціалу регіону”.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність. Ознайомившись зі змістом дисертаційної роботи, авторефератом та публікаціями Дяченко О.П. можна зробити висновок про те, що наукові положення, висновки і рекомендації є обґрунтованими та достовірними. Це підтверджується обробкою та критичним аналізом значної кількості наукових праць, законодавчих і нормативних документів, застосуванням широкого спектру загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, опрацюванням значного масиву статистичної інформації.

Проведений аналіз тексту дисертаційного дослідження і автореферату дають підстави стверджувати, що здобувач в достатній мірі опанував наукові методи дослідження, підняв актуальні для соціально-економічної сфери проблеми та запропонував власні підходи до їх вирішення, які можуть стати підґрунтям для подальших досліджень цієї проблематики. Положення і висновки роботи достатньою мірою аргументовані, логічні, містять наукову новизну.

Чітка послідовність у постановці і вирішенні задач їх узгодження з метою дослідження, є підтвердженням наукової аргументованості та обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, викладених в дисертації.

Обґрунтованість і достовірність наведених в дисертації наукових положень, висновків та практичних рекомендацій також підтверджується їх апробацією на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях та публікаціями в наукових виданнях, в т.ч. наукових фахових.

3. Наукова новизна сформульованих у дисертації основних положень і висновків. У дисертаційній роботі розвинуто теоретико-методичні та практичні основи удосконалення організаційно-економічного механізму реалізації інноваційного потенціалу для забезпечення соціально-економічного розвитку регіону.

Автором, на основі критичного аналізу існуючих підходів поглиблено теоретико-методологічні підходи до визначення поняття «інноваційний потенціал регіону», який запропоновано розглядати як результуючу сукупність наукового, кадрового, техніко-технологічного, фінансово-економічного, організаційного потенціалів, що забезпечує інноваційну діяльність і визначає рівень розвитку інноваційно-орієнтованої економіки регіону.

Науковою новизною та практичною цінністю характеризується вдосконалена методика оцінки інноваційного потенціалу регіону за рахунок формування комплексної системи індикаторів його стану, яка охоплює п'ять окремих потенціалів-складових інноваційного потенціалу регіону (науковий, кадровий, техніко-технологічний, фінансово-економічний, організаційний) і передбачає використання інтегрального показника, що дозволяє отримати системну і об'єктивну кількісну характеристику інноваційного потенціалу регіону і рейтингувати регіони України за рівнем інноваційного потенціалу

До положень, які характеризуються науковою новизною слід також віднести запропоновані автором методичні засади обґрунтування стратегічних напрямів підвищення реалізації інноваційного потенціалу регіонів за рахунок побудови матриці в координатах «рівень інноваційного потенціалу регіону – рівень реалізації інноваційного потенціалу регіону» і визначення десяти стратегічних напрямів, які охоплюють усі квадранти матриці, що дозволить диференціювати методи, інструменти і важелі підвищення рівня реалізації інноваційного потенціалу регіону залежно від його поточних стану і рівня використання.

Заслужовує на увагу авторський підхід до удосконалення організаційно-економічного механізму реалізації інноваційного потенціалу регіону, який, на відміну від існуючого, передбачає технологізацію завдань відповідно до визначеного стратегічного напрямку підвищення рівня реалізації інноваційного потенціалу і розширення інструментарію регіонального управління за рахунок впровадження засобів регіонального маркетингу, що дозволить підвищити результативність такого механізму.

В роботі автором обґрунтовано структуру інформаційно-аналітичного забезпечення організаційно-економічного механізму реалізації інноваційного потенціалу регіону за рахунок доповнення інформаційної складової блоком моніторингу реалізації інноваційного потенціалу, а аналітичної складової – методичними рекомендаціями щодо оцінки інноваційного потенціалу регіону і результативності засобів його реалізації, що дозволить підвищити обґрунтованість управлінських рішень.

Наукові результати одержані автором, запропоновані ним висновки та рекомендації, є його особистим внеском у розв'язання важливого наукового завдання щодо розвитку теоретичних, методичних і організаційних засад удосконалення організаційно-економічного механізму реалізації інноваційного потенціалу регіону. Зміст основних висновків і рекомендацій полягає в такому.

В цілому слід зазначити, що дисертаційна робота Дяченко О.П. на тему: «Удосконалення організаційно-економічного механізму реалізації інноваційного потенціалу регіону» є завершеним науковим дослідженням, яке містить цінні теоретичні розробки та конкретні практичні пропозиції.

4. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. В цілому позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, слід вказати на певні недоліки, недоробки та дискусійні положення.

1. Розкриття сутності категорії «інноваційний потенціал регіону», який є базовим з огляду на тему дисертаційного дослідження, є хоча і громіздким, але поверховим з нагромадженням різного плану нашарувань, без конкретного визначення його, як цілісної системи, з переліком основних компонентів та взаємозв'язки між ними. В розкритті інноваційного потенціалу регіону згідно його класифікаційних ознак змісту та функціонального призначення, періоду дій, територіальних меж реалізації виокремлені як основні елементи сукупність потенціалів та фактори зниження темпів інноваційної діяльності без визначення їх взаємозв'язку і взаємозалежності. А представлені чотири їх рівні

не відображають всієї гами стосунків, зв'язків і відносин інноваційного потенціалу між його основними компонентами.

2. Досить логічним було б представити в дисертації особливості розвитку світового інноваційного ринку, а також проаналізувати та відобразити в дисертаційній роботі порівняльну оцінку діяльності інноваційного світового ринків по відношенню до показників нашої країни.

3. Щодо пріоритетності цілей використання інноваційного потенціалу регіону, то вони мають вірний вектор, але не обмежуються переліченими позиціями.

4. Автором розроблено організаційно-економічний механізм реалізації інноваційного потенціалу в регіоні, який складається з економічної і економічної складової і відображає насамперед управлінський вплив на інноваційні відносини. Безперечно, дана розробка має значну теоретичну цінність, водночас, не є зрозумілим, яким чином вона забезпечить усунення структурних деформацій в комплексному розвитку територій країни, які сучасні методи та інструменти мають бути при цьому застосовані. Дане положення потребує більш детального висвітлення в роботі, що, безперечно, посилює її практичну цінність.

5. В дисертаційному дослідженні варто було б надати поглиблену характеристику щодо реалізації інноваційного потенціалу в окремому регіоні з визначенням специфічних проблем та шляхів їх вирішення.

Однак слід відмітити, що вказані зауваження і недоліки дослідження не значно впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Дяченко Ольги Павлівни.

5. Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання. Дисертація Дяченко О.П. має достатній науковий рівень і практичну значущість. Наукові результати дисертаційної роботи створюють необхідну основу для ефективного формування ефективних механізмів формування та використання інноваційного

потенціалу з метою забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів.

Теоретична цінність результатів дисертаційного дослідження полягає в розробці та обґрунтовані теоретичних положень, методичних підходів і науково-практичних рекомендації щодо удосконалення організаційно-економічного механізму реалізації інноваційного потенціалу для забезпечення соціально-економічного розвитку регіону.

Практичне значення дисертаційного дослідження полягає в розробці пропозиції стосовно підвищення ефективності функціонування регіональних соціально-економічних систем, а також в обґрунтуванні механізмів використання та розвитку інноваційного потенціалу регіону, які можуть бути використані в діяльності органів влади при розробці стратегій і програм розвитку регіонів, а також органами місцевого самоврядування - при розробці і реалізації конкретних проектів і заходів, пов'язаних із забезпеченням збалансованого розвитку територій на інноваційних засадах.

Викладені в роботі наукові результати були впроваджені в діяльності Департаменту регіонального розвитку Черкаської обласної державної адміністрації – при розробці „Стратегії розвитку Черкаської області на період до 2020 року” (довідка № 348 від 22.03.2017 р.).

6. Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях. Положення дисертаційної роботи Дяченко О.П. знайшли відображення у 12 опублікованих працях загальним обсягом 6,85 друк. арк., у тому числі 6,64 друк. арк. належить особисто автору, з яких 5 опубліковано в наукових фахових виданнях, 1 – в наукових фахових виданнях інших країн, 6 – у матеріалах наукових конференцій.

В опублікованих працях висвітлені основні наукові положення дисертації, які становлять наукову новизну і винесені на захист положення.

Оформлення дисертації та автореферату здійснено з дотриманням вимог, які пред'являються до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Положення, результати, висновки і рекомендації дослідження є особистим досягненням автора. Конкретний особистий внесок автора в спільні наукові роботи показаний у переліку основних опублікованих робіт за темою дисертації.

7. Ідентичність змісту автореферату і основних положень дисертації.

Автореферат дисертації за своїм змістом достатньо повно відображає основні положення, висновки й рекомендації дисертаційного дослідження і є ідентичним з результатами дисертації та не містить інформації, відсутньої в дисертації.

8. Загальний висновок по дисертаційній роботі щодо її відповідності встановленим вимогам. Дисертаційна робота Дяченко Ольги Павлівни на тему: «Удосконалення організаційно-економічного механізму реалізації інноваційного потенціалу регіону» є самостійним завершеним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему, яка характеризується новизною, має наукове та практичне значення. Отримані науково обґрунтовані результати в сукупності забезпечують вирішення важливого наукового завдання – розвиток теоретичних, методичних та практичних засад удосконалення організаційно-економічного механізму реалізації інноваційного потенціалу для забезпечення соціально-економічного розвитку регіону.

Структура дисертації логічна, матеріал викладено послідовно, доступно для сприйняття. Зміст автореферату дисертації відповідає основному змісту роботи. В опублікованих працях автора повною мірою відображені основні положення дисертаційної роботи. За змістом і оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам пунктів 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», а її автор – Дяченко Ольга Павлівна – заслуговує

присудження наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності
08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук,
завідувач кафедри економіки і менеджменту
Київського національного університету культури
і мистецтв Міністерства культури України

Д.В. Солоха

Підпис доктора економічних наук, професора,
кафедри економіки і менеджменту
Київського національного університету культури і мистецтв затверджую

В.о.ректора
Київського національного університету
культури і мистецтв

І.С.Бондар